

**MINISTARSTVO POMORSTVA,
PROMETA I INFRASTRUKTURE**

N A C R T

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OBVEZNIM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA
U ZRAČNOM PROMETU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2013.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OBVEZNYM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA
U ZRAČNOM PROMETU**

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu (Narodne novine broj 132/1998, 63/2008 i 134/2009) sadrži odredbe o obveznim odnosima koji u zračnom prometu nastaju iz ugovora o prijevozu putnika i prtljage, o prijevozu stvari, o obavljanju drugih komercijalnih djelatnosti, o zakupu zrakoplova, u slučaju štete koju zrakoplov u letu nanese osobama i stvarima na zemlji, o osiguranju i reosiguranju, zatim odredbe o stvarnopravnim odnosima u pogledu zrakoplova, odnosno vlasništvo i založno pravo na zrakoplovu, te odredbe o postupku ovrhe i osiguranja na zrakoplovu i teretu u zrakoplovu, te s tim u svezi nadležnost sudova za ovrhu i osiguranje.

U postupku približavanja Republike Hrvatske Europskoj uniji bilo je potrebno uskladiti zakonodavstvo Republike Hrvatske sa pravnom stečevinom Europske unije, te su u Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu implementirane relevantne uredbe.

Međutim, stupanjem u punopravno članstvo Europske unije, za Republiku Hrvatsku će uredbe biti u potpunosti obvezujuće i izravno primjenjive, te će zamijeniti do tada interne norme, jednom potpuno istovjetnom europskom normom. Slijedom toga, iz Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu potrebno je brisati onaj dio kojim je preuzet normativni sadržaj odnosnih uredbi EU.

Stoga je cilj predmetnih izmjena i dopuna Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu, brisanje sadržaja uredbi, i to kako slijedi:

1. Uredbe Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća;
2. Uredbe (EZ) 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukreca i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova;
3. Uredbe (EZ) 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću;

Donošenjem ovoga Zakona, u potpunosti će se izvršiti usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije, brisanjem odredaba citiranih Uredbi iz Zakona, jer pristupanjem Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije, navedene Uredbe postati će u potpunosti obvezujuće i izravno primjenjive, bez dodatnih mjera njihovoga prenošenja u nacionalno pravo.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osiguranje posebnih sredstava u državnomu proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu po hitnom postupku budući da se isti Zakon donosi radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBVEZNYM I STVARNOPRAVNIM ODNOSIMA U ZRAČNOMU PROMETU

Članak 1.

U Zakonu o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu (Narodne novine, broj 132/1998, 63/2008 i 134/2009), iza članka 1. dodaje se naslov i članak 1.a koji glase:

„Usklađenost s pravnim aktima Europske unije

Članak 1.a

Ovim Zakonom utvrđuje se okvir za provedbu sljedećih uredbi Europske unije:

1. Uredbe (EZ) 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcanja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova,
2. Uredbe Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća,
3. Uredbe (EZ) 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.“

Članak 2.

Članak 3. mijenja se i glasi:

„Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) domaći prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritoriju Republike Hrvatske,
- 2) međunarodni prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritorijima dviju država ili na teritoriju samo jedne države ako je predviđeno međuslijetanje na teritorij druge države,
- 3) Montrealska konvencija je Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu potpisana u Montrealu 28. svibnja 1999. godine,
- 4) nositelj prava je osoba koja na temelju ugovora ima zahtjev prema prijevozniku,
- 5) naručitelj prijevoza je osoba koja s ugovornim prijevoznikom sklapa ugovor o prijevozu,
- 6) operator aerodroma je pravna osoba koja je vlasnik ili koja upravlja aerodromom,
- 7) osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti je bilo koja osoba čija je pokretljivost pri korištenju prijevoza smanjena uslijed bilo koje tjelesne invalidnosti (osjetna ili lokomotorna, trajna ili privremena), mentalne invalidnosti ili oštećenja ili bilo kojeg

drugog uzroka invalidnosti, ili starosti, te čije stanje zahtijeva primjerenu pažnju i prilagodbu usluga koje su na raspolaganju svim putnicima njezinim posebnim potrebama,

8) osoba s pravom na naknadu štete je putnik ili svaka osoba koja ima pravo zahtijevati naknadu štete u ime toga putnika u skladu s mjerodavnim pravom,

9) otkazivanje leta je otkazivanje leta koji je prethodno bio predviđen i na kojem je najmanje jedno mjesto bilo rezervirano,

10) posebno pravo vučenja jest obračunska jedinica kako ju je definirao Međunarodni monetarni fond,

11) pošiljatelj je osoba u čije se ime na temelju ugovora predaje stvar na prijevoz,

12) prijevoznik je osoba koja na temelju ugovora prevozi osobe i stvari,

13) primatelj je osoba koja je ovlaštena da u mjestu odredišta prima stvar predanu na prijevoz,

14) prtljaga, osim ako nije drugačije određeno, podrazumijeva registriranu i neregistriranu prtljagu u smislu članka 17. stavka 4. Montrealske konvencije,

15) putna karta je važeći dokument koja daje pravo na prijevoz ili neki ekvivalent tome koji nije u papirnatom obliku, a može uključivati i elektronički oblik, izdan ili ovjeren od strane prijevoznika ili njegovoga ovlaštenog agenta,

16) putnik je osoba koja na temelju ugovora ima pravo na prijevoz zrakoplovom,

17) stvarni prijevoznik je prijevoznik koji izvodi ili namjerava izvesti let ugovoren s putnikom ili u ime neke druge osobe, pravne ili fizičke, koja ima ugovor s tim putnikom,

18) ugovorni prijevoznik je prijevoznik koji je sklopio ugovor o prijevozu s putnikom, naručiteljem prijevoza ili pošiljateljem,

19) uskraćivanje ukrcaja je uskraćivanje ukrcaja na let putnicima usprkos njihovoj prijavi na ukrcaj, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi da im se ukrcaj uskrati, bilo iz zdravstvenih razloga, razloga sigurnosti ili zaštite ili neodgovarajuće putne dokumentacije,

20) uzastopni prijevoznik je prijevoznik koji na temelju ugovora o prijevozu, koji sklopi prvi prijevoznik, obavlja dio tog prijevoza uz pristanak putnika, odnosno naručitelja prijevoza.“

Članak 3.

Članak 6. mijenja se i glasi:

„Sankcije za kršenje minimalnih prava putnika moraju biti efektivne, proporcionalne i preventivne, te se putnici čija su minimalna prava prekršena, imaju pravo pozivati na ovu odredbu pred nadležnim tijelom za provedbu propisa o zaštiti potrošača i drugim nadležnim tijelima prilikom postupka ostvarenja svojih prava koja proizlaze iz ovoga pododjeljka.“

Članak 4.

Naslovi iznad članaka 7., 8., 9., 9.a, 9.b, 9.c, 9.d, 9.e, 9.f, 9.g, 9.h i 9.i i članci 7., 8., 9., 9.a, 9.b, 9.c, 9.d, 9.e, 9.f, 9.g, 9.h i 9.i brišu se.

Članak 5.

Naslov iznad članka 9.j mijenja se i glasi: „*Izviješće Europskoj komisiji*“.

Članak 9.j mijenja se i glasi:

„Ministarstvo je dužno svake godine podnijeti Europskoj komisiji izvješće propisano člankom 17. Uredbe (EZ-a) br. 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća.“

Članak 6.

Naslov iznad članka 14. mijenja se i glasi: „*Odgovornost za prijevoz poštanskih pošiljaka*“.

U članku 14. rečenica prva briše se.

Članak 7.

U članku 15. stavku 1. riječi „te se utvrđuju određene dodatne odredbe“ brišu se.

Članak 8.

Naslovi iznad članaka 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 22. i članci 16., 17., 18., 19., 20., 21. i 22. brišu se.

Članak 9.

Naslovi iznad članaka 31.c, 31.d, 31.e, 31.f, 31.g, 31.h, 31.i, 31.j, 31.k, 31.l, 31.m, 31.n i članci 31.c, 31.d, 31.e, 31.f, 31.g, 31.h, 31.i, 31.j, 31.k, 31.l, 31.m, 31.n brišu se.

Članak 10.

U članku 31.o stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Nadzor nad poštivanjem prava osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, obavlja Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo.“

U stavku 2. riječi: „zajamčenih ovim pododjeljkom“ brišu se.

Članak 11.

Naslovi iznad članaka 31.p, 31.r i 31.s i članci 31.p, 31.r i 31.s brišu se.

Članak 12.

U članku 87. stavku 3. riječi „ministarstvu nadležnom za poslove civilnoga zračnog prometa ili“ brišu se, a riječi „Agenciji za civilno zrakoplovstvo“ zamjenjuju se riječima „Hrvatskoj agenciji za civilno zrakoplovstvo“.

Članak 13.

U članku 176. stavku 2. riječi „iz članka 184.d ovoga Zakona“ brišu se.

Članak 14.

Članak 184.a mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj prijevoznik ili druga pravna osoba:

1) ako uskrati propisana prava i pomoć putnicima u slučaju kašnjenja leta, uskraćivanja ukrcaja ili otkazivanja leta (članak 3., članak 4., članak 5., članak 6., članak 7., članak 8., članak 9., članak 10. i članak 11. Uredbe (EZ) 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova),

2) ako najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičke osobe s pravom na naknadu štete ne isplati predujam naknade štete (članak 5. Uredbe Vijeća 2027/97/EZ od 09. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća),

3) ako prilikom prodaje usluga zračnog prijevoza ne osigura da su sažeci glavnih odredaba koje uređuju njegovu odgovornost prema putnicima i njihovoj prtljazi, uključujući rokove za podnošenje tužbe za naknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljazi, dostupni putnicima (članak 6. Uredbe Vijeća 2027/97/EZ od 09. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća),

4) ako uskrati propisana prava i pomoć osobama s invaliditetom ili osobama smanjene pokretljivosti (članak 3., članak 4. točke 3. i 4., članak 6. i članak 10. Uredbe (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba prijevoznika ili druge pravne osobe, novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i druga fizička osoba novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 15.

U članku 184.b stavku 1. riječi „članak 31.f stavak 1., članak 31.r“ zamjenjuju se riječima „članak 5., članak 7., članak 8. točka 1. Uredbe (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću“.

Članak 16.

Članak 184. d mijenja se i glasi:

„Ovaj Zakon usklađen je sa Konvencijom o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz (Montrealska konvencija) (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 1/2008).“

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Predložene izmjene utemeljene su na točki V. Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije („Narodne novine“ broj: 93/11), koja propisuje da stručni nositelji izrade propisa navode zasebnim člankom u prvoj glavi prijedloga propisa nazive pravnih akata Europske unije s kojima se taj prijedlog propisa usklađuje.

Uz članak 2.

Predloženim izmjenama brisane su definicije pojmova koji su sadržani u Uredbi (EZ) 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova, te Uredbi Vijeća 2027/97/EZ od 09. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća, kao i Uredbi (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Uz članke 3. – 9.

Predloženim izmjenama brisane su odredbe sadržane u Uredbi (EZ) 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova, te u Uredbi Vijeća 2027/97/EZ od 09. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća, kao i u Uredbi (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Uz članak 10.

Predloženim izmjenama usklađuje se članak 87. stavak 3. Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnomu prometu sa člankom 5. stavkom 7. točkom 14. Zakona o zračnomu prometu („Narodne novine“ broj 69/09 i 84/11), budući da je isključivo Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje i poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, pa je posljedično bilo nužno brisati ministarstvo nadležno za poslove civilnoga zračnoga prometa iz opisanoga djelokruga Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo.

Uz članak 11.

Predloženim izmjenama brisane su odredbe sadržane u Uredbi (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Uz članak 12.

Obrazloženje je identično kao uz članak 10.

Uz članak 13.

Predloženim izmjenama izostavljeno je pozivanje na članak koji je većim dijelom brisan.

Uz članak 14.

Predloženim izmjenama prekršajne odredbe dobivaju svoj pravni temelj u tri prethodno citirane Uredbe, čije su odredbe brisane iz Zakona, ali se iste neposredno primjenjuju od datuma ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Uz članak 15.

Predloženim izmjenama prekršajne odredbe dobivaju svoj pravni temelj u Uredbi (EZ) 1107/2006 Europskoga parlamenta i Vijeća od 05. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću.

Uz članak 16.

Predložene izmjene nastale su brisanjem sadržaja i naziva navedenih triju Uredbi iz članka 184.d Zakona, koje su sukladno točki V. Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije, istaknute na samomu početku Zakona.

Uz članak 17.

Predloženom dopunom odredbe ovoga Zakona stupaju na snagu od datuma ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju radi preveniranja pravne praznine.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 3.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) dobrovoljac je osoba koja se sukladno uvjetima iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona pravodobno prijavila za ukrcaj i koja prihvati ponudu prijevoznika upućenu svim putnicima da odustanu od svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti,
- 2) domaći prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritoriju Republike Hrvatske,
- 3) korisnik aerodroma je pravna osoba odgovorna za zračni prijevoz putnika s dotičnog aerodroma ili prema dotičnom aerodromu,
- 4) izvanredne okolnosti smatrat će se da postoje kada učinak odluke u pogledu upravljanja zračnim prometom vezane za određeni zrakoplov na određeni dan dovede do dužeg kašnjenja, kašnjenja zrakoplova preko noći ili otkazivanja jednog ili više letova tim zrakoplovom, iako su poduzete sve razumne mjere od strane prijevoznika da izbjegne kašnjenje ili otkazivanje leta,
- 5) međunarodni prijevoz je prijevoz zrakoplovom kod kojega se, prema ugovoru o prijevozu, mjesto polaska i mjesto odredišta nalaze na teritorijima dviju država ili na teritoriju samo jedne države ako je predviđeno međuslijetanje na teritorij druge države,
- 6) mjesto odredišta je destinacija na karti prezentiranoj na pultu za prijavu leta ili, u slučaju izravno vezanih letova, odredište zadnjeg leta; zamjenski vezani letovi koji su dostupni ne uračunavaju se ukoliko se poštivalo prvotno planirano vrijeme dolaska,
- 7) Montrealska konvencija je Konvencija o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu potpisana u Montrealu 28. svibnja 1999. godine,
- 8) nositelj prava je osoba koja na temelju ugovora ima zahtjev prema prijevozniku,
- 9) naručitelj prijevoza je osoba koja s ugovornim prijevoznikom sklapa ugovor o prijevozu,
- 10) operator aerodroma je pravna osoba koja je vlasnik ili koja upravlja aerodromom,
- 11) organizator putovanja je pravna osoba koja redovito organizira paket-aranžmane i prodaje ih ili ih nudi na prodaju, bilo neposredno ili preko posrednika,
- 12) osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti je bilo koja osoba čija je pokretljivost pri korištenju prijevoza smanjena uslijed bilo koje tjelesne invalidnosti (osjetna ili lokomotorna, trajna ili privremena), mentalne invalidnosti ili oštećenja ili bilo kojeg drugog uzroka invalidnosti, ili starosti, te čije stanje zahtijeva primjerenu pažnju i prilagodbu usluga koje su na raspolaganju svim putnicima njezinim posebnim potrebama,
- 13) osoba s pravom na naknadu štete je putnik ili svaka osoba koja ima pravo zahtijevati naknadu štete u ime toga putnika u skladu s mjerodavnim pravom,
- 14) otkazivanje leta je otkazivanje leta koji je prethodno bio predviđen i na kojem je najmanje jedno mjesto bilo rezervirano,
- 15) paket-aranžman je unaprijed određena kombinacija usluga kojom se organizator putovanja obvezuje pribaviti putniku najmanje dvije usluge koje se sastoje od prijevoza, smještaja ili drugih turističkih usluga što čine cjelinu i koje se pružaju u vremenu dužem od 24 sata ili uključuju barem jedno noćenje, a putnik se obvezuje platiti mu za to jednu ukupnu (paušalnu) cijenu
- 16) parkiralište aerodroma je prostor za parkiranje vozila unutar granica aerodroma ili pod izravnim nadzorom operatora aerodroma, koji je neposredno namijenjen putnicima koji se koriste aerodromom,
- 17) posebno pravo vučenja jest obračunska jedinica kako ju je definirao Međunarodni monetarni fond,

- 18) pošiljatelj je osoba u čije se ime na temelju ugovora predaje stvar na prijevoz,
- 19) Povjerenstvo korisnika aerodroma je povjerenstvo predstavnika korisnika aerodroma ili organizacija koje ih predstavljaju,
- 20) prijevoznik je pravna osoba s važećom operativnom licencijom,
- 21) prijevoznik države potpisnice Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru je prijevoznik s važećom operativnom licencijom izdanom od strane države potpisnice Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EEZ-a), br. 2407/92 od 23. srpnja 1992., o licenciranju zračnih prijevoznika,
- 22) primatelj je osoba koja je ovlaštena da u mjestu odredišta prima stvar predanu na prijevoz,
- 23) prtljaga, osim ako nije drugačije određeno, podrazumijeva registriranu i neregistriranu prtljagu u smislu članka 17. stavka 4. Montrealske konvencije,
- 24) putna karta je važeći dokument koja daje pravo na prijevoz ili neki ekvivalent tome koji nije u papirnatom obliku, a može uključivati i elektronički oblik, izdan ili ovjeren od strane prijevoznika ili njegovoga ovlaštenog agenta,
- 25) putnik je osoba koja na temelju ugovora ima pravo na prijevoz zrakoplovom,
- 26) rezervacija je činjenica da putnik ima putnu kartu ili drugi dokaz, koji pokazuje da je rezervacija prihvaćena i potvrđena od strane prijevoznika ili organizatora putovanja,
- 27) Sporazum o Europskom zajedničkom zračnom prostoru – ECAA Sporazum je mnogostrani Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunjske, Republike Srbije i Misije privremene Uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu o uspostavi Europskoga zajedničkoga zračnog prostora,
- 28) stvarni prijevoznik je prijevoznik koji izvodi ili namjerava izvesti let ugovoren s putnikom ili u ime neke druge osobe, pravne ili fizičke, koja ima ugovor s tim putnikom,
- 29) ugovorni prijevoznik je prijevoznik koji je sklopio ugovor o prijevozu s putnikom, naručiteljem prijevoza ili pošiljateljem,
- 30) uskraćivanje ukrcaja je uskraćivanje ukrcaja na let putnicima usprkos njihovoj prijavi na ukrcaj sukladno uvjetima iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi da im se ukrcaj uskrati, bilo iz zdravstvenih razloga, razloga sigurnosti ili zaštite ili neodgovarajuće putne dokumentacije,
- 31) usluga komercijalnoga putničkoga zračnog prijevoza je usluga zračnog prijevoza putnika koju pruža zračni prijevoznik na linijskom i povremenom letu koji je ponuđen široj javnosti za novčanu naknadu, bilo kao samostalni let ili kao dio paket-aranžmana,
- 32) uzastopni prijevoznik je prijevoznik koji na temelju ugovora o prijevozu, koji sklopi prvi prijevoznik, obavlja dio tog prijevoza uz pristanak putnika, odnosno naručitelja prijevoza,
- 33) aerodrom je bilo koja površina posebno namijenjena slijetanju, polijetanju i kretanju zrakoplova, uključujući pomoćne objekte, postrojenja i opremu koje mogu uključivati te operacije radi potreba zračnog prometa i usluga zračnog prijevoza, uključujući uređaje potrebne radi pružanja potpore uslugama komercijalnoga zračnog prijevoza.

Članak 6.

(1) Ovaj Zakon određuje pod uvjetima specificiranima u ovome pododjeljku, koja minimalna prava putnici ostvaruju u svezi događaja izravno povezanih s putnikom, koji događaji za sobom povlače naknadu i/ili pomoć, u sljedećim slučajevima:

- a) kada je putnicima uskraćen ukrcaj protiv njihove volje,
- b) kada je putnicima let otkazan,

c) kada putnicima let kasni.

(2) Prava zajamčena putnicima u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na:

a) putnike koji putuju s aerodroma smještenog u nekoj od država potpisnica Sporazuma o Europskom zajedničkom zračnom prostoru,

b) na putnike koji putuju s aerodroma smještenog u trećoj državi na aerodrom smješten u nekoj od država iz točke a) ovoga stavka, osim ako isti nisu primili pogodnosti ili kompenzaciju i nije im pružena pomoć u toj trećoj državi, ukoliko je prijevoznik koji pruža uslugu dotičnog leta prijevoznik neke od država iz točke a) ovoga stavka.

(3) Odredbe stavka 2. ovoga članka primjenjuju se ukoliko putnici ispunjavaju sljedeće uvjete:

a) imaju potvrđenu rezervaciju za određeni let i, osim u slučaju otkazivanja leta navedenog u članku 9. ovoga Zakona, prijave se za let:

– kako je navedeno u putnoj karti, od strane prijevoznika, organizatora putovanja ili ovlaštenog putnog agenta; ili, ukoliko vrijeme nije navedeno,

– ne kasnije od 45 minuta prije objavljenog vremena polaska, ili

b) budu premješteni od strane prijevoznika ili organizatora putovanja s leta za koji su imali rezervacije na drugi let, bez obzira na razlog.

(4) Pravo na naknadu i pomoć ne pripada putnicima koji putuju besplatno ili po umanjenoj tarifi koja nije dostupna javnosti izravno ili neizravno.

(5) Pravo na naknadu i pomoć pripada putnicima kojima je karta izdana kroz program nagrađivanja putnika ili preko drugih komercijalnih programa prijevoznika ili organizatora putovanja.

(6) Pravo na naknadu i pomoć pripada samo putnicima koji putuju zrakoplovom.

(7) Pravo na naknadu i pomoć dužan je omogućiti bilo koji prijevoznik koji obavlja prijevoz putnika, a kako je predviđeno stavkom 2. i 3. ovoga članka. U slučajevima kada prijevoznik koji nema ugovor s putnikom izvršava obveze propisane odredbama ovoga pododjeljka, smatrat će se kao da to radi u ime osobe koja ima ugovor s putnikom.

(8) Odredbe članaka kojima se uređuju pravo na naknadu i pomoć putnicima ne utječu na prava putnika propisana propisom koji uređuje ugovor o organiziranju putovanja.

(9) Odredbe članaka kojima se uređuju pravo na naknadu i pomoć putnicima se ne primjenjuju u slučajevima kada se paket-aranžman otkaže iz razloga različitih od otkazivanja leta.

(10) Sankcije za kršenje minimalnih prava putnika moraju biti efektivne, proporcionalne i preventivne, te se putnici čija su minimalna prava prekršena, imaju pravo pozivati na ovu odredbu pred nadležnim tijelom za provedbu propisa o zaštiti potrošača i drugim nadležnim tijelima prilikom postupka ostvarenja svojih prava koja proizlaze iz ovoga pododjeljka.

Kašnjenje leta

Članak 7.

(1) Stvarni prijevoznik je dužan pružiti putnicima odgovarajuću pomoć propisanu u stavku 2. ovoga članka kada razumno očekuje kašnjenje leta u polasku izvan vremena predviđenog redom letenja:

a) za dva sata i više za letove dužine 1 500 km ili kraće, ili

b) za tri sata ili više za sve letove unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona duže od 1 500 km i za sve ostale letove između 1 500 km i 3 500 km, ili

c) za četiri sata ili više, u slučaju svih letova koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga stavka.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća:

- a) pomoć propisanu u članku 9.c stavku 1. točki a) i stavku 2. ovoga Zakona i
- b) kada je razumno očekivano vrijeme polaska najmanje dan nakon prethodno najavljenog vremena polaska, pomoć propisanu u članku 9.c stavku 1. točki b) i c) ovoga Zakona i
- c) kada je kašnjenje leta najmanje pet sati, pomoć propisanu u članku 9.b stavku 1. točki a) ovoga Zakona.

(3) Pomoć će se pružiti unutar vremenskih rokova propisanih u stavku 1. ovoga članka, a s obzirom na svaku pojedinu kategoriju udaljenosti.

Uskraćivanje ukrcaja

Članak 8.

(1) Kada prijevoznik razumno očekuje da će doći do uskraćivanja ukrcaja na let, isti će prvo pozvati dobrovoljce koji su voljni odustati od svoje rezervacije u zamjenu za pogodnosti pod uvjetima dogovorenim između dotičnog putnika i stvarnog prijevoznika. Dobrovoljcima će se, pored dogovorenih pogodnosti, pružiti i pomoć u skladu sa člankom 9.b ovoga Zakona.

(2) Ukoliko se ne javi dovoljan broj dobrovoljaca kako bi se ostali putnici s rezervacijama mogli ukrcaj na let, stvarni prijevoznik tada može uskratiti ukrcaj putnicima protiv njihove volje.

(3) Ukoliko je ukrcaj putnicima uskraćen protiv njihove volje, stvarni prijevoznik im je dužan odmah nadoknaditi štetu u skladu sa člankom 9.a ovoga Zakona i pružiti im pomoć u skladu s člancima 9.b i 9.c ovoga Zakona.

Otkazivanje leta

Članak 9.

(1) U slučaju otkazivanja leta, dotični putnici imaju pravo na:

- a) pomoć od strane stvarnog prijevoznika u skladu s člankom 9.b ovoga Zakona i
- b) pomoć od strane stvarnog prijevoznika u skladu s člankom 9.c stavkom 1. točkom a) i člankom 9.c stavkom 2. ovoga Zakona, kao i, u slučaju preusmjeravanja kada je predviđeno vrijeme polaska novog leta najmanje jedan dan nakon vremena polaska koje je bilo planirano za otkazani let, na pomoć navedenu u članku 9.c stavku 1. točki b) i članku 9.c stavku 1. točki c) ovoga Zakona i
- c) odštetu od strane stvarnog prijevoznika u skladu sa člankom 9.a ovoga Zakona, osim ako su:

- obaviješteni o otkazivanju leta najmanje dva tjedna prije vremena polaska predviđenog redom letenja ili
- obaviješteni o otkazivanju leta u roku od dva tjedna do sedam dana prije vremena polaska predviđenog redom letenja i ponuđeno im je preusmjeravanje koje im omogućuje da otputuju ne više od dva sata prije vremena polaska predviđenog redom letenja i da stignu u mjesto odredišta unutar četiri sata od planiranog vremena dolaska ili
- obaviješteni o otkazivanju leta u roku od sedam dana prije vremena polaska predviđenog redom letenja i ponuđeno im je preusmjeravanje, čime im je omogućeno da otputuju ne više od sat vremena ranije od predviđenog vremena polaska i da stignu u svoje mjesto odredišta unutar dva sata od planiranog vremena dolaska.

(2) Kada se putnike obavještava o otkazivanju leta, istima treba dati objašnjenje o mogućem zamjenskom prijevozu.

(3) Stvarni prijevoznik nije dužan platiti odštetu u skladu sa člankom 9.a ovoga Zakona, ukoliko može dokazati da je do otkazivanja leta došlo zbog izvanrednih okolnosti, koje se nije

moglo izbjeći čak ni ako su poduzete sve razumne mjere.

(4) Teret dokaza je li i kada putnik obaviješten o ukidanju leta, leži na prijevozniku.

Pravo na odštetu

Članak 9.a

(1) U slučajevima predviđenima odredbama ovoga pododjeljka, putnici ostvaruju, pozivanjem na ovaj članak, pravo na odštetu u iznosu od:

a) 250 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove dužine 1 500 km ili kraće,

b) 400 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, duže od 1 500 km i za sve druge letove između 1 500 km i 3 500 km,

c) 600 EUR u kunskoj protuvrijednosti za sve letove koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga članka.

(2) U određivanju udaljenosti iz stavka 1. ovoga članka, kao baza se uzima mjesto odredišta na koje će, zbog uskraćivanja ukrcaja ili otkazivanja leta, putnici stići s određenim vremenskim zakašnjenjem u odnosu na vrijeme dolaska predviđenim redom letenja.

(3) Kada je putnicima ponuđeno preusmjeravanje do njihovog mjesta odredišta zamjenskim letom, sukladno članku 9.b ovoga Zakona, i kad na taj način ostvareno vrijeme dolaska ne premašuje prvotno rezervirano vrijeme dolaska leta:

a) za 2 sata, glede letova dugih 1 500 km ili kraće, ili

b) za 3 sata, glede svih letova unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, dužih od 1 500 km i glede svih ostalih letova između 1 500 km i 3 500 km, ili

c) za 4 sata, glede svih letova koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga stavka, prijevoznik može smanjiti visinu odštete predviđenu stavkom 1. ovoga članka za 50%.

(4) Odšteta iz stavka 1. ovoga članka platit će se u gotovini, bankovnom doznakom na račun, čekovima ili, uz pisanu suglasnost putnika, u putnim vaučerima i/ili drugim uslugama.

(5) Udaljenosti iz stavka 1. i 3. ovoga članka određuju se pomoću metode za određivanje rute preko velikog kruga ortodrome.

(6) Preračunavanje eura u kune obavlja se po tečaju važećem na dan isplate naknade štete od strane prijevoznika, a ako je u svezi sa naknadom štete došlo do sudskog spora na dan donošenja pravomoćne presude.

Pravo na vraćanje prevoznine ili preusmjeravanje

Članak 9.b

(1) Pozivanjem na ovaj članak putnicima se nudi izbor između:

a) nadoknade u roku od 7 dana, u skladu s člankom 9.a stavkom 4. ovoga Zakona, cjelokupnog iznosa vrijednosti karte po cijeni po kojoj je kupljena, za dio ili dijelove putovanja koji nisu realizirani i za dio ili dijelove putovanja koji su već ostvareni, ako let više ne služi svrsi prvotnog plana putovanja putnika, zajedno sa, kada je to relevantno, povratnim letom u prvu točku polazišta, kada je to najranije moguće,

b) preusmjeravanja, po sukladnim uvjetima prijevoza do njihovog mjesta odredišta prvom mogućom prilikom, ili

c) preusmjeravanja po sukladnim uvjetima prijevoza, do njihovog mjesta odredišta kasnijeg dana kako je putniku prihvatljivo, ovisno o dostupnosti slobodnih mjesta.

(2) Na putnike čiji letovi čine dio paket-aranžmana primjenjuje se stavak 1. točka a) ovoga

članka, isključujući pravo na nadoknadu tamo gdje takvo pravo proizlazi iz posebnog propisa kojim se uređuju prava i obveze iz paket-aranžmana.

(3) Kada, u slučaju kada se mjesto, grad i regija služe s nekoliko aerodroma, prijevoznik nudi putniku let na zamjenski aerodrom umjesto na onaj za koji je let rezerviran, tada prijevoznik snosi troškove transfera putnika iz zamjenskog aerodroma ili do aerodroma za koji je izvršena rezervacija ili do drugoga obližnjeg odredišta u dogovoru s putnikom.

Pravo na skrb

Članak 9.c

(1) Pozivanjem na ovaj članak putnici ostvaruju pravo na:

a) besplatne obroke i osvježavajuće napitke u razumnom odnosu s vremenom čekanja,

b) smještaj u hotelu u slučajevima:

– kada je potrebno ostati jednu ili više noći,

– kada je potreban ostanak duži od onoga koji je putnik planirao,

c) prijevoz između aerodroma do mjesta smještaja (hotel i drugo).

(2) Osim prava iz stavka 1. ovoga članka, putnici imaju pravo na dva besplatna telefonska poziva, telefaks poruke ili elektroničke poruke.

(3) Stvarni prijevoznik posebice vodi računa o potrebama osoba sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama u njihovoj pratnji, kao i o potrebama djece bez pratnje.

Premještaj u viši ili niži razred

Članak 9.d

(1) Ukoliko prijevoznik premjesti putnika u razred viši od onoga za koji je karta plaćena, ne može zahtijevati nikakvu nadoknadu razlike u cijeni.

(2) Ukoliko prijevoznik premjesti putnika u razred niži od onoga za koji je karta plaćena, dužan mu je u roku od 7 dana, na načine utvrđene u članku 9.a stavku 4. ovoga Zakona, nadoknaditi:

a) 30% cijene karte za sve letove 1 500 km ili kraće, ili

b) 50% cijene karte za sve letove unutar teritorija država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona duže od 1 500 km, i za sve ostale letove između 1 500 km i 3 500 km, ili

c) 75% cijene karte za sve letove koji ne spadaju pod točke a) i b) ovoga članka.

Osobe sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama

Članak 9.e

(1) Prijevoznik će dati prioritet prijevozu osoba sa smanjenom pokretljivošću i svim osobama ili certificiranim psima u njihovoj pratnji, kao i djeci bez pratnje.

(2) U slučajevima uskraćivanja ukrcanja, otkazivanja ili kašnjenja leta bilo koje dužine, osobe sa smanjenom pokretljivošću i sve osobe u njihovoj pratnji, kao i djeca bez pratnje, imaju pravo na skrb u skladu sa člankom 9.c ovoga Zakona u najkraćem mogućem roku.

(3) Prava osoba sa smanjenom pokretljivošću ili posebnim potrebama u slučaju uskraćenog ukrcanja i otkazivanja leta te dužeg kašnjenja leta u polasku, detaljnije su uređena u člancima 31.c do 31.s ovoga Zakona.

Dodatna odšteta

Članak 9.f

(1) Putnici imaju pravo na dodatnu odštetu zajamčenu posebnim propisima. Odšteta isplaćena putniku sukladno članku 9.a ovoga Zakona može se odbiti od iznosa takve odštete.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka o dodatnoj odšteti ne primjenjuju se na putnike koji su dobrovoljno odustali od svoje rezervacije sukladno članku 8. stavku 1. ovoga Zakona.

Pravo regresa

Članak 9.g

(1) U slučajevima gdje stvarni prijevoznik plaća odštetu ili izvršava druge obveze koje proizlaze iz ovoga Zakona, stvarni prijevoznik ima pravo zatražiti odštetu od bilo koje osobe, uključujući treću stranu u skladu s primjenjivim pravom.

(2) Stvarni prijevoznik ima pravo tražiti odštetu i od organizatora putovanja ili od druge osobe s kojom ima ugovor.

(3) Organizator putovanja ili treća osoba, ako ta treća osoba nije putnik, a s kojom stvarni prijevoznik ima ugovor, da potražuje vraćanje prevoznine ili odštetu od prijevoznika u skladu s posebnim propisima.

Obveza obavještanja putnika o njihovim pravima

Članak 9.h

(1) Stvarni prijevoznik će osigurati da pri prijavljivanju za let, jasno čitljiva obavijest sljedećeg sadržaja bude prikazana putnicima: »Ukoliko Vam je uskraćen ukrcaj ili ako je Vaš let otkazan ili kasni najmanje dva sata, zatražite na pultu za prijavu leta ili na ukrcajnim vratima pisanu izjavu o Vašim pravima, poglavito što se tiče prava na odštetu i pomoć.«

(2) Stvarni prijevoznik koji uskrati ukrcaj ili otkazuje let dužan je svakom putniku uručiti pisanu obavijest koja sadrži pravila za odštetu i pomoć u skladu s ovim Zakonom. Isto tako, svakom putniku kojem let kasni najmanje dva sata, treba osigurati istu takvu obavijest. Kontakt informacije tijela pred kojim putnik može ostvariti svoja prava također treba dati putniku u pisanoj formi.

(3) Uvažavajući slijepo i slabovidne osobe, obveza obavještanja putnika o njihovim pravima provodit će se korištenjem odgovarajućih zamjenskih načina.

Zabrana isključenja odgovornosti

Članak 9.i

(1) Obveze prema putnicima koje proizlaze iz odredaba ovoga pododjeljka ne mogu se ograničiti niti isključiti, posebice ne putem derogirajućih ili restriktivnih odredaba ugovora o prijevozu.

(2) Ukoliko se takva derogirajuća ili restriktivna odredba primijeni u pogledu određenog putnika, ili ukoliko putnik nije ispravno obaviješten o svojim pravima, i zbog toga je prihvatio naknadu koja je niža od predviđene, takav putnik i dalje ima pravo pokrenuti odgovarajući postupak pred nadležnim sudovima ili tijelima radi ostvarenja dodatne naknade.

Nepoštivanje prava zajamčenih putnicima

Članak 9.j

- (1) Nadzor nad poštivanjem prava zajamčenih putnicima, ukoliko se radi o letovima čije je mjesto polaska aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske, ili im je mjesto polaska aerodrom države koja nije jedna od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona pod uvjetom da je mjesto odredišta aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske i da let obavlja prijevoznik s važećom operativnom licencijom izdanom od strane jedna od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, vrši ministarstvo nadležno za poslove civilnoga zračnog prometa.
- (2) Ukoliko smatra da mu je povrijeđeno neko od prava zajamčenih ovim Zakonom, a radi se o nekom od letova iz stavka 1. ovoga članka, svoja prava putnik može ostvariti sukladno članku 87. ovoga Zakona.
- (3) O nadležnom tijelu iz stavka 1. ovoga članka obavijestit će se Europska komisija.
- (4) Ministarstvo je dužno svake godine podnijeti Europskoj komisiji izvješće propisano člankom 17. Uredbe (EZ-a) br. 261/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća.

Prijevoz putnika zrakoplovom kojim se obavlja i prijevoz poštanskih pošiljaka

Članak 14.

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na kašnjenje leta (članak 7.), uskraćivanje ukrcaja (članak 8.) i otkazivanje leta (članak 9.), ne primjenjuju se na prijevoz poštanskih pošiljaka. Odgovornost za prijevoz poštanskih pošiljaka uređuje se posebnim propisima.

Članak 15.

- (1) Ovaj Zakon implementira relevantne odredbe Montrealske konvencije u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage te se utvrđuju određene dodatne odredbe. Područje primjene tih odredaba proteže se na zračni prijevoz unutar Republike Hrvatske.
- (2) Pojmovi koji nisu definirani u članku 3. ovoga Zakona odgovaraju pojmovima koji se koriste u Montrealskoj konvenciji.
- (3) Odgovornost hrvatskoga zračnog prijevoznika u pogledu putnika i njihove prtljage uređuju sve odredbe Montrealske konvencije koje se odnose na takvu odgovornost.

Obveza osiguranja zračnoga prijevoznika do primjerene visine

Članak 16.

Obveza osiguranja utvrđena člankom 4. podstavkom h) Dodatka I. Pravilnika o operativnoj licenciji i zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza, u onoj mjeri u kojoj se ona odnosi na odgovornost za putnike, podrazumijeva obvezu zračnoga prijevoznika da se osigura do primjerene visine koja svim osobama s pravom na naknadu štete osigurava isplatu cjelokupnog iznosa naknade štete na koji imaju pravo u skladu s ovim Zakonom.

Dodatni iznos za dostavu prtljage do odredišta».

Članak 17.

(1) Dodatni iznos koji, u skladu sa člankom 22. stavkom 2. Montrealske konvencije, mogu zahtijevati zračni prijevoznici, ako putnik u posebnoj izjavi izrazi želju za dostavom svoje prtljage do odredišta, temelji se na tarifi koja ovisi o dodatnim troškovima prijevoza i osiguranja dotične prtljage, koji se plaćaju povrh troškova prtljage, čiji se iznos procjenjuje najviše do granice odgovornosti.

(2) Tarifa je dostupna putnicima na zahtjev.

Predujam naknade štete

Članak 18.

(1) Zračni prijevoznik mora bez odgađanja, a u svakom slučaju najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičke osobe s pravom na naknadu štete, isplatiti predujam razmjern materijalnoj šteti koju je ta osoba pretrpjela i koji joj omogućuje da zadovolji neposredne materijalne potrebe.

(2) Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovoga članka, predujam u slučaju smrti ne smije biti manji od 16 000 posebnih prava vučenja po putniku.

(3) Predujam ne predstavlja priznanje odgovornosti te se može kompenzirati kasnijim iznosima isplaćenima na temelju odgovornosti zračnoga prijevoznika iz stavka 1. ovoga članka, no on je nepovratan osim u slučajevima propisanim u članku 20. Montrealske konvencije ili u slučaju kada je predujam bio isplaćen osobi koja nije imala pravo na naknadu štete.

Dostupnost sažetaka o odgovornosti zračnoga prijevoznika

Članak 19.

(1) Svi zračni prijevoznici moraju prilikom prodaje prijevoza osigurati da su sažeci glavnih odredaba koje uređuju odgovornost prema putnicima i njihovoj prtljazi, uključujući rokove za podnošenje tužbe za naknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljazi, dostupni putnicima na svim prodajnim mjestima, uključujući telefonsku prodaju ili internetsku prodaju.

(2) Kako bi udovoljili ovome zahtjevu za pružanjem informacija, zračni prijevoznici će koristiti obavijest iz članka 22. ovoga Zakona.

(3) Takav sažetak ili obavijest ne može poslužiti kao osnova za zahtjev za naknadu štete niti se može koristiti za tumačenje odredaba ovoga Zakona ili Montrealske konvencije.

Obavijest putnicima o odgovornosti zračnoga prijevoznika

Članak 20.

Pored zahtjeva za pružanje informacija iz članka 19. ovoga Zakona, svi zračni prijevoznici moraju u pogledu prijevoza koji se obavlja ili prodaje, svakome putniku izdati pisanu obavijest o:

- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju smrti ili ozljede, ukoliko takva granica postoji,
- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let, u slučaju uništenja, gubitka ili oštećenja prtljage, kao i upozorenje na to da putnik mora prilikom registracije prtljage upozoriti zračnoga prijevoznika na svu prtljagu čija vrijednost premašuje taj iznos, ili mora prtljagu u cijelosti osigurati,
- granici odgovornosti zračnoga prijevoznika koja vrijedi za dotični let u slučaju štete uslijed kašnjenja.

Granice odgovornosti zračnoga prijevoznika

Članak 21.

1) Kada prijevoz u cijelosti obavljaju zračni prijevoznici neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, granice koje su navedene u skladu sa zahtjevima za pružanje informacija iz članka 19. i 20. ovoga Zakona jesu granice utvrđene ovim Zakonom, osim u slučaju kada zračni prijevoznik dobrovoljno odredi više granice.

(2) Na sav prijevoz koji obavljaju zračni prijevoznici koji nisu prijevoznici neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, primjenjuju se članci 19. i 20. samo u pogledu prijevoza u, iz ili unutar tih država.

Sažetak pravila o odgovornosti zračnih prijevoznika prema putnicima i njihovoj prtljazi

Članak 22.

Informativna obavijest koja predstavlja sažetak pravila o odgovornosti koju primjenjuju zračni prijevoznici sukladno ovom Zakonu i Montrealskoj konvenciji glasi:

Naknada štete u slučaju smrti ili ozljede

Financijska ograničenja za odgovornost u slučaju ozljede ili smrti putnika nisu određena. Zračni prijevoznik ne može osporavati zahtjeve za naknadu štete u slučaju kada se radi o šteti do iznosa od 100 000 posebnih prava vučenja. U slučaju iznosa većih od navedenog, zračni prijevoznik može osporavati zahtjev dokazujući da nije postupao s nepažnjom ili da nije na neki drugi način kriv.

Predujmovi

U slučaju smrti ili ozljede putnika, zračni prijevoznik mora u roku od 15 dana od identifikacije osobe s pravom na naknadu štete isplatiti predujam koji je potreban za pokrivanje njezinih neposrednih ekonomskih potreba. U slučaju smrti putnika ovaj predujam ne smije biti niži od 16 000 posebnih prava vučenja.

Kašnjenja putnika

U slučaju kašnjenja putnika, zračni prijevoznik je odgovoran za štetu osim ako je poduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere. Odgovornost za kašnjenje putnika ograničena je na 4 150 posebnih prava vučenja.

Kašnjenje prtljage

U slučaju kašnjenja prtljage, zračni prijevoznik je odgovoran za štetu osim ako je poduzeo sve razumne mjere kako bi izbjegao štetu ili ako nije bilo moguće poduzeti takve mjere. Odgovornost za kašnjenje prtljage ograničena je na 1 000 posebnih prava vučenja.

Uništenje, gubitak ili oštećenje prtljage

Zračni prijevoznik je odgovoran za uništenje, gubitak ili oštećenje prtljage do iznosa od 1 000 posebnih prava vučenja. U slučaju registrirane prtljage, zračni je prijevoznik odgovoran čak i ako nije kriv, osim ako je prtljaga bila neispravna. U slučaju neregistrirane prtljage, zračni prijevoznik je odgovoran jedino ako je kriv.

Više granice odgovornosti za prtljagu

Putnik ima pravo na višu granicu odgovornosti ako najkasnije u trenutku registracije za let da posebnu izjavu i plati dodatnu pristojbu.

Pritužbe na prtljagu

Ako je prtljaga oštećena, izgubljena ili uništena, ili ako kasni, putnik mora što je prije moguće zračnome prijevozniku poslati pisanu pritužbu. Ukoliko je oštećena registrirana prtljaga, putnik mora podnijeti pisanu pritužbu u roku od sedam dana, a u slučaju kašnjenja prtljage u roku od dvadeset i jedan dan, te u oba slučaja rok počinje teći od dana kada je prtljaga putniku bila dostavljena.

Odgovornost ugovornih zračnih prijevoznika i stvarnih zračnih prijevoznika

Ukoliko zračni prijevoznik koji stvarno obavlja prijevoz istodobno nije i ugovorni zračni prijevoznik, putnik ima pravo podnijeti pritužbu na jednoga od njih ili podnijeti zahtjev za naknadu štete protiv jednoga od njih. Ukoliko je na karti naznačeno ime ili kod zračnoga prijevoznika, taj je zračni prijevoznik ugovorni prijevoznik.

Rok za podnošenje tužbe

Tužba za naknadu štete podnosi se u roku od dvije godine od dana dolaska zrakoplova ili od dana kada je zrakoplov trebao sletjeti.

Podloga za informacije

Gore navedena pravila temelje se na Montrealskoj konvenciji od 28. svibnja 1999. koja se u Republici Hrvatskoj provodi na temelju Zakona o potvrđivanju Konvencije o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz i na odredbama Zakona o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu.

6. Prava osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti

Cilj i opseg

Članak 31.c

(1) Osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti koje koriste ili namjeravaju koristiti usluge zračnog prijevoza putnika po odlasku s aerodroma, tranzitu kroz aerodrom ili po dolasku na aerodrom kada se aerodrom nalazi na teritoriju Republike Hrvatske imaju pravo na pomoć zajamčenu ovim Zakonom.

(2) Odredbe članka 31.d, 31.e i 31.k ovoga Zakona također se primjenjuju na putnike koji polaze s aerodroma koji se nalazi na teritoriju treće države na aerodrom koji se nalazi na teritoriju Republike Hrvatske ako je prijevoznik koji obavlja zračni prijevoz prijevoznik neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona.

(3) Pravo na pomoć iz stavka 1. ovoga članka ne utječe na prava putnika zajamčena člancima 6. do 9.j ovoga Zakonom i posebnim propisima.

(4) Ukoliko su odredbe članka o pravu na pomoć iz stavka 1. ovoga članka u suprotnosti s odredbama posebnog propisa o pružanju zemaljskih usluga, primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona.

Sprečavanje uskraćivanja prijevoza

Članak 31.d

Prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja ne smije zbog invalidnosti ili smanjene pokretljivosti odbiti:

- a) primiti rezervaciju za let čije je polazište ili odredište aerodrom na koji se primjenjuju odredbe ovoga pododjeljka,
- b) ukrcati osobu s invaliditetom ili osobu smanjene pokretljivosti na aerodromu iz točke a) ovoga članka pod uvjetom da dotična osoba ima valjanu putnu kartu i rezervaciju.

Odstupanja, posebni uvjeti i informacije

Članak 31.e

(1) Iznimno od odredbe članka 31.d ovoga Zakona, prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja može zbog invalidnosti ili smanjene pokretljivosti odbiti primiti rezervaciju osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti ili je ukrcati:

- a) radi ispunjavanja odgovarajućih sigurnosnih uvjeta predviđenih posebnim propisima i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku ili radi ispunjavanja sigurnosnih uvjeta tijela koje je dotičnom prijevozniku izdalo svjedodžbu o sposobnosti,
- b) ako veličina zrakoplova ili njegovih vrata fizički onemogućava ukrcaj ili prijevoz osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti.

(2) U slučaju da se odbije primiti rezervacija iz razloga koji su navedeni u stavku 1. ovoga članka, prijevoznik, njegov zastupnik ili organizator putovanja uložiti će napore kako bi dotičnoj osobi predložio drugu prihvatljivu mogućnost.

(3) Osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti kojoj nije bio dopušten ukrcaj zbog invalidnosti ili smanjene pokretljivosti i svaka osoba koja je prati, imaju sukladno stavku 4. ovoga članka, pravo na naknadu troškova ili promjenu rute kako je predviđeno člankom 9.b ovoga Zakona. Pravo na mogućnost povratnog leta ili promjene rute uvjetovano je

ispunjavanjem svih sigurnosnih uvjeta.

(4) Pod istim uvjetima kako je navedeno u stavku 1. točki a) ovoga članka, prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja može zahtijevati da osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti bude u pratnji druge osobe koja je toj osobi sposobna pružiti potrebnu pomoć.

(5) Prijevoznik ili njegov zastupnik mora učiniti javno dostupnima, na pristupačan način i barem na onim jezicima na kojima su dane informacije koje su dostupne ostalim putnicima, sigurnosna pravila koja se primjenjuju na prijevoz osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti kao i bilo koja ograničenja na njihov prijevoz ili na prijevoz pomagala za kretanje zbog veličine zrakoplova. Organizator putovanja učinit će ta sigurnosna pravila i ograničenja dostupnima za letove koji su uključeni u putovanja, odmore i kružna putovanja u paket-aranžmanima koje organizira, prodaje ili nudi na prodaju.

(6) Kada prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja odbije primiti rezervaciju osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti, odnosno zatraži da osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti bude u pratnji druge osobe koja joj je sposobna pružiti pomoć, on će odmah obavijestiti osobu s invaliditetom ili osobu smanjene pokretljivosti o razlozima za to. Prijevoznik, njegov zastupnik ili organizator putovanja će, na zahtjev, pisanim putem priopćiti te razloge osobi s invaliditetom ili osobi smanjene pokretljivosti u roku od pet radnih dana od isticanja zahtjeva.

Određivanje točaka dolaska i odlaska

Članak 31.f

(1) Operator aerodroma, u suradnji s korisnicima aerodroma i s Povjerenstvom korisnika aerodroma, ukoliko takvo postoji, te s odgovarajućim organizacijama koje zastupaju osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti, vodeći računa o lokalnim uvjetima, odredit će točke dolaska i odlaska unutar granica aerodroma ili točku koja je pod izravnim nadzorom operatora aerodroma, kako u zgradama tako i izvan zgrada terminala, u kojima osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti mogu s lakoćom najaviti svoj dolazak u zračnu luku i zatražiti pomoć.

(2) Točke dolaska i odlaska iz stavka 1. ovoga članka bit će jasno označene te će se na tim mjestima putnicima pružati u dostupnome obliku osnovne informacije o aerodromu.

Prosljeđivanje informacija

Članak 31.g

(1) Prijevoznici, njihovi zastupnici i organizatori putovanja poduzet će sve potrebne mjere kako bi na svim svojim prodajnim mjestima na teritoriju država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, uključujući telefonsku prodaju i internetsku prodaju, mogli zaprimiti zahtjeve osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti za pomoć.

(2) Kada prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja zaprimi zahtjev za pomoć barem 48 sati prije objavljenog vremena polaska leta, on će dotičnu informaciju prosljediti barem 36 sati prije objavljenog vremena polaska leta:

a) operatorima aerodroma odlaska, dolaska i tranzita i

b) stvarnom prijevozniku ako rezervacije nije zaprimio taj prijevoznik, osim ako u vrijeme zaprimanja zahtjeva za pomoć nije poznat identitet stvarnog prijevoznika, u kojem se slučaju informacija prosljeđuje što je prije moguće.

(3) U svim slučajevima osim u onima iz stavka 2. ovoga članka prijevoznik ili njegov

zastupnik ili organizator putovanja proslijedit će informaciju u najkraćem mogućem roku.
(4) Stvarni prijevoznik će u najkraćem mogućem roku nakon polaska leta obavijestiti operatora aerodroma odredišta, ukoliko se taj aerodrom nalazi na teritoriju neke od država iz članka 6. stavka 2. točke a) ovoga Zakona, o broju osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti na tom letu koje su zatražile pomoć predviđenu u članku 31.r ovoga Zakona te o vrsti navedene pomoći.

Pravo na pomoć na aerodromima

Članak 31.h

(1) Kad osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti stigne na aerodrom radi putovanja zrakom, operator aerodroma obavezan je osigurati pružanje pomoći utvrđene u članku 31.r ovoga Zakona na način da se osoba može ukrcati na let za koji ima rezervaciju pod uvjetom da je dotični prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja obaviješten o posebnim potrebama te osobe za takvom vrstom pomoći barem 48 sati prije objavljenog vremena polaska leta. Ova obavijest odnosi se također na povratni let ako su odlazni i povratni letovi ugovoreni s istim prijevoznikom.

(2) Kada je potrebna pomoć registriranoga psa vodiča, tom će se zahtjevu udovoljiti pod uvjetom da je dotična obavijest upućena prijevozniku ili njegovu zastupniku ili organizatoru putovanja u skladu s posebnim propisom.

(3) Ako nije dana nikakva obavijest u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, operator aerodroma nastojat će pružiti pomoć utvrđenu u članku 31.r ovoga Zakona na način da se dotična osoba može ukrcati na let za koji ima rezervaciju.

(4) Odredbe stavka 1. ovoga članka primjenjuju se pod uvjetom da:

a) se osoba prijavi na let:

– u vrijeme koje prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja unaprijed odredi pisanim putem (uključujući elektroničkim putem), ili

– ako nije određeno vrijeme, najkasnije jedan sat prije objavljenog vremena polaska, ili

b) osoba stigne do točke unutar granica aerodroma određene u skladu sa člankom 31.f ovoga Zakona:

– u vrijeme koje prijevoznik ili njegov zastupnik ili organizator putovanja unaprijed odredi pisanim putem (uključujući elektroničkim putem), ili

– ako nije određeno vrijeme, najkasnije dva sata prije objavljenog vremena polaska.

(5) Kada je osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti u tranzitu kroz aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske ili je prijevoznik ili organizator putovanja premjesti s leta za koji ima rezervaciju na drugi let, operator aerodroma dužan je osigurati pružanje pomoći utvrđene u članku 31.r ovoga Zakona na način da se osoba koja ima rezervaciju može ukrcati na let.

(6) Kada osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti stigne zrakoplovom na aerodrom na teritoriju Republike Hrvatske, operator aerodroma dužan je osigurati pružanje pomoći utvrđene u članku 31.r ovoga Zakona na način da ta osoba može stići do svoje točke polaska iz aerodroma kako je navedeno u članku 31.f ovoga Zakona.

(7) Pružena pomoć mora biti, što je više moguće, prilagođena posebnim potrebama pojedinačnog putnika.

Odgovornost za pomoć na aerodromima

Članak 31.i

- (1) Operator aerodroma obavezan je osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti osigurati pružanje pomoći utvrđene u članku 31.r ovoga Zakona bez nadoplate.
- (2) Operator aerodroma može i sam pružiti takvu pomoć. Umjesto toga, operator aerodroma može u skladu sa svojom odgovornošću i pod uvjetom da su standardi kvalitete iz članka 31.j stavka 1. ovoga Zakona uvijek zadovoljeni, ugovoriti pružanje te pomoći s drugim strankama. U suradnji s korisnicima aerodroma, putem Povjerenstva korisnika aerodroma, kada takvo postoji, operator aerodroma može sklopiti ugovor ili ugovore na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, uključujući i na zahtjev prijevoznika te uzimajući u obzir postojeće usluge na dotičnom aerodromu. U slučaju da odbije takav zahtjev, operator aerodroma mora dostaviti pisano obrazloženje.
- (3) Operator aerodroma može na nediskriminirajućoj osnovi, radi financiranja te pomoći, korisnicima aerodroma obračunati posebnu naknadu.
- (4) Posebna naknada iz stavka 3. ovoga članka mora biti opravdana, razmjerna troškovima, transparentna i propisana od strane operatora aerodroma u suradnji s korisnicima aerodroma putem Povjerenstva korisnika aerodroma, kada takvo postoji, ili bilo kojega drugog odgovarajućeg tijela. Naknada se dijeli među korisnicima aerodroma u razmjeru s ukupnim brojem svih putnika koje svaki od njih prevozi na dotični aerodrom ili s njega.
- (5) Operator aerodroma, u skladu s trenutnom poslovnom praksom, mora odvojiti financijska izvješća za svoje djelatnosti koje se odnose na pružanje pomoći osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti od financijskih izvješća za ostale djelatnosti.
- (6) Operator aerodroma omogućit će korisnicima aerodroma putem Povjerenstva korisnika aerodroma, kada takvo postoji ili bilo kojega drugog odgovarajućeg tijela, kao i nadležnom tijelu iz članka 31.o ovoga Zakona revidirani godišnji pregled primljenih naknada i izdataka učinjenih radi pružanja pomoći osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti.

Standardi kvalitete za pomoć

Članak 31.j

- (1) Uz izuzeće aerodroma čiji je godišnji promet manji od 150 000 putnika, operator aerodroma u suradnji s korisnicima aerodroma putem Povjerenstva korisnika aerodroma, kada takvo postoji, te organizacijama koje zastupaju osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti, određuje standarde kvalitete za pomoć utvrđenu u članku 31.r ovoga Zakona kao i potrebna sredstva za zadovoljavanje tih standarda.
- (2) Pri određivanju tih standarda treba u potpunosti poštivati međunarodno priznate politike i kodekse ponašanja u vezi s olakšavanjem prijevoza osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti, osobito Kodeks dobrog ponašanja u pružanju zemaljskih usluga osobama smanjene pokretljivosti Europske konferencije civilnog zrakoplovstva (ECAC Code of Good Conduct in Ground Handling for Persons with Reduced Mobility).
- (3) Operator aerodroma objavljuje svoje standarde kvalitete.
- (4) Prijevoznik i operator aerodroma mogu se dogovoriti da će operator aerodroma putnicima koje prijevoznik prevozi na aerodrom ili s njega pružiti pomoć višeg standarda od standarda iz stavka 1. ovoga članka ili da će im osigurati dodatne usluge, pored usluga utvrđenih u članku 31.r ovoga Zakona.
- (5) U svrhu financiranja jedne od mjera iz ovoga članka, operator aerodroma može prijevozniku pored naknade iz članka 31.i stavka 3. ovoga Zakona obračunati dodatnu naknadu koja mora biti transparentna, razmjerna troškovima i određena nakon savjetovanja s dotičnim prijevoznikom.

Pomoć prijevoznika

Članak 31.k

Prijevoznik pruža osobi s invaliditetom i osobi smanjene pokretljivosti koja odlazi s aerodroma, dolazi na aerodrom ili je u tranzitu kroz aerodrom iz članka 31.c stavka 1. ovoga Zakona, pomoć iz članka 31.s ovoga Zakona bez dodatne nadoplate pod uvjetom da dotična osoba ispunjava uvjete navedene u članku 31.h stavku 1., 2. i 4. ovoga Zakona.

Obuka

Članak 31.l

Prijevoznici i operatori aerodroma moraju:

- a) osigurati da njihovo cjelokupno osoblje, uključujući zaposlenike svakog podizvođača, koje pruža neposrednu pomoć osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti ima potrebno znanje o tome kako zadovoljiti potrebe osoba s različitim vrstama invalidnosti ili poteškoća u kretanju,
- b) osigurati njihovom cjelokupnom osoblju koje radi na aerodromu i koje je u neposrednom kontaktu s putnicima, pružanje obuke iz područja jednakopravnosti osoba s invaliditetom i podizanja svijesti o invalidnosti,
- c) osigurati da nakon zapošljavanja svi novi zaposlenici prođu obuku o invalidnosti te da osoblje, prema potrebi, pohađa tečajeve ponavljanja i stjecanja novih znanja.

Naknada štete za izgubljena ili oštećena invalidska kolica, ostalu opremu za kretanje i pomagala

Članak 31.m

Ukoliko su invalidska kolica ili ostala oprema za kretanje ili pomagala izgubljeni ili oštećeni tijekom pružanja usluga na aerodromu ili tijekom prijevoza u zrakoplovu, putniku koji je vlasnik te opreme nadoknađuje se šteta u skladu s ovim Zakonom.

Odricanje od ograničenja ili oslobađanja od obveze

Članak 31.n

Obveze prema osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti koje proizlaze iz odredaba ovoga Zakona nije moguće ograničiti niti ih se osloboditi.

Nadležno tijelo

Članak 31.o

(1) Nadzor nad poštivanjem prava osoba s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti zajamčenih ovim Zakonom, ukoliko se radi o aerodromu iz članka 31. c. stavka 1. ovoga Zakona, obavlja ministarstvo nadležno za poslove civilnoga zračnog prometa i Agencija za civilno zrakoplovstvo.

(2) Ukoliko smatra da joj je povrijeđeno neko od prava zajamčenih ovim pododjeljkom, osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti može svoja prava ostvariti sukladno članku

87. ovoga Zakona.

(3) O nadležnom tijelu iz stavka 1. ovoga članka obavijestit će se Europska komisija.

Sankcije

Članak 31.p

O sankcijama za kršenje odredaba ovoga Zakona koje se odnose na prava osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu te o naknadnim izmjenama i dopunama tih sankcija obavijestit će se Europska komisija.

Pomoć za koju su odgovorni operatori aerodroma

Članak 31.r

- (1) Operator aerodroma će osigurati pomoć i druge načine koji su potrebni kako bi se osobama s invaliditetom ili osobama smanjene pokretljivosti omogućilo:
- da obavijeste o svojem dolasku na aerodrom i zatraže pomoć na označenim točkama navedenima u članku 31.f ovoga Zakona koje su u zgradama terminala i izvan njih,
  - kretanje od označene točke do pulta za prijavu putnika na let,
  - da se prijave na let i da prijave prtljagu,
  - da nastave kretanje od pulta za prijavu putnika na let do zrakoplova te da ispune formalnosti vezane uz izlazak iz države i carinske formalnosti kao i da prođu sigurnosne preglede,
  - ukrcavanje u zrakoplov pomoću dizala, invalidskih kolica, odnosno drugu odgovarajuću potrebnu pomoć,
  - da nastave kretanje od vrata zrakoplova do svojih sjedala,
  - da spreme prtljagu na za to određena mjesta u zrakoplovu i da je iz njih izvade,
  - da nastave kretanje od svojih sjedala do vrata zrakoplova,
  - iskrcavanje iz zrakoplova pomoću dizala, invalidskih kolica, odnosno drugu odgovarajuću potrebnu pomoć,
  - da nastave kretanje od zrakoplova do prostora za preuzimanje prtljage i da preuzmu prtljagu te ispune formalnosti vezane uz ulazak u državu i carinske formalnosti,
  - da nastave kretanje od prostora za preuzimanje prtljage do određene točke,
  - da stignu na povezne letove kada su u tranzitu te da im se osigura potrebna pomoć u šticienom području (air side) i nadziranom području (land side) kao i na terminalima i između njih, prema potrebi,
  - da prema potrebi pristupe toaletnom prostoru.
- (2) U slučajevima kada je osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti u pratnji druge osobe koja joj pomaže, osobi u pratnji treba se omogućiti da na zahtjev pruži potrebnu pomoć na aerodromu i pri ukrcaju i iskrcaju.
- (3) Operator aerodroma omogućit će zemaljsko opsluživanje cjelokupnom potrebnom opremom za kretanje, uključujući opremu poput električnih invalidskih kolica, pri čemu je potrebno upozoriti 48 sati unaprijed te poštivati moguća prostorna ograničenja u zrakoplovu kao i primjenu odgovarajućih propisa u vezi s opasnom robom.
- (4) Operator aerodroma će omogućiti privremenu zamjenu oštećene ili izgubljene opreme za kretanje, iako ne nužno pod uvjetom da oprema bude ista kao oštećena ili izgubljena
- (5) Operator aerodroma će prema potrebi omogućiti služenje registriranim psima vodičima.
- (6) Operator aerodroma će u dostupnim obrascima dostaviti podatke potrebne za odabir leta.

Pomoć koju pružaju prijevoznici

Članak 31.s

- (1) Prijevoznik će dopustiti prijevoz registriranih pasa vodiča u kabini sukladno posebnim propisima.
- (2) Prijevoznik će osim medicinske opreme dopustiti i prijevoz najviše dva komada opreme za kretanje po osobi s invaliditetom ili osobi smanjene pokretljivosti, uključujući električna invalidska kolica (pri čemu je potrebno upozoriti 48 sati unaprijed te poštivati moguća prostorna ograničenja u zrakoplovu kao i primjenu odgovarajućih propisa u vezi s opasnom robom).
- (3) Prijevoznik će u odgovarajućem formatu učiniti dostupnima važne informacije u vezi s letom.
- (4) Prijevoznik će nastojati organizirati razmještaj sjedala koji zadovoljava potrebe pojedinih osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti vodeći računa o sigurnosnim uvjetima i raspoloživosti.
- (5) Prijevoznik će omogućiti pomoć prilikom pristupa toaletnom prostoru.
- (6) U slučajevima kada je osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti u pratnji druge osobe koja joj pomaže, prijevoznik će nastojati toj osobi dodijeliti sjedalo pored osobe s invaliditetom ili osobe smanjene pokretljivosti.

Članak 87.

- (1) U slučaju uskraćivanja ukrcaja, otkaza ili dužeg kašnjenja leta, putnik ostvaruje svoja prava zajamčena ovim Zakonom podnošenjem reklamacije prijevozniku u pisanom obliku s odgovarajućim dokazima.
- (2) Osoba s invaliditetom ili osoba smanjene pokretljivosti svoja prava zajamčena ovim Zakonom ostvaruje podnošenjem reklamacije prijevozniku, odnosno operatoru aerodroma u pisanom obliku s odgovarajućim dokazima.
- (3) Ako prijevoznik odnosno operator aerodroma u roku od 30 dana od dana dostave reklamacije ne udovolji zahtjevu iz reklamacije iz stavka 1. i 2. ovoga članka, putnik iz stavka 1. i osobe iz stavka 2. ovoga članka imaju pravo obratiti se ministarstvu nadležnom za poslove civilnoga zračnog prometa ili Agenciji za civilno zrakoplovstvo u cilju mirnog razrješenja spora.
- (4) Nakon provedbe postupka iz stavka 3. ovoga članka, nezadovoljna strana ima pravo pokretanja postupka pred nadležnim sudom.

Članak 176.

- (1) Odredbe ovoga Zakona o ugovorima o prijevozu putnika, prtljage, stvari, poštanskih pošiljaka te obavljanju komercijalnih djelatnosti koje nisu prijevoz osoba ili stvari primjenjuju se i na odnose koji nastaju u međunarodnom zračnom prometu ako međunarodnim ugovorom nije utvrđeno drugačije.
- (2) Ugovori iz stavka 1. ovoga članka ne smiju biti u suprotnosti s odredbama uredaba i Montrealske konvencije iz članka 184.d ovoga Zakona.

Članak 184.a

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj prijevoznik ili druga pravna osoba:

1) ako uskrati propisana prava i pomoć putnicima u slučaju kašnjenja leta, uskraćivanja ukrcaja ili otkazivanja leta (članak 7. stavak 1., članak 8. stavak 1., članak 8. stavak 3., članak 9. stavak 1., članak 9.d stavak 2., članak 9.e stavak 1., članak 9.h stavak 2.),

2) ako najkasnije petnaest dana od dana utvrđivanja identiteta fizičke osobe s pravom na naknadu štete ne isplati predujam naknade štete (članak 17.a stavak 1.),

3) ako prilikom prodaje usluga zračnog prijevoza ne osigura da su sažeci glavnih odredaba koje uređuju njegovu odgovornost prema putnicima i njihovoj prtljazi, uključujući rokove za podnošenje tužbe za naknadu štete i mogućnost davanja posebne izjave o prtljazi, dostupni putnicima (članak 31.a stavak 1.),

4) ako uskrati propisana prava i pomoć osobama s invaliditetom ili osobama smanjene pokretljivosti (članak 31.d, članak 31.g stavak 2., članak 31.s).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba prijevoznika ili druge pravne osobe, novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i druga fizička osoba novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

Prekršaji operatora aerodroma ili druge pravne osobe, te odgovornih osoba i fizičkih osoba

Članak 184.b

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj operator aerodroma ili druga pravna osoba:

– ako uskrati propisana prava i pomoć osobama s invaliditetom ili osobama smanjene pokretljivosti (članak 31.f stavak 1., članak 31.r),

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba operatora aerodroma, novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i druga fizička osoba, novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 184.d

Ovaj Zakon usklađen je sa:

1. Uredbom (EZ) 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju zajedničkih pravila u vezi s nadoknadom i pomoći putnicima u slučaju uskraćivanja ukrcaja i otkazivanja ili dugih kašnjenja letova,

2. Uredbom Vijeća 2027/97/EZ od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreće, koja je izmijenjena Uredbom 889/2002/EZ Europskog parlamenta i Vijeća,

3. Uredbom (EZ) 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom pokretljivošću,

4. Konvencijom o ujednačavanju određenih pravila za međunarodni zračni prijevoz (Montrealska konvencija) (»Narodne novine« – Međunarodni ugovori, br. 1/08).